

Abstrakt

Rozptýlená zeleň neodmyslitelně patří ke krajině České republiky. Typická je zejména pro zemědělskou krajinu, která prošla během posledního století velkými změnami, možná nejhlubšími za celé tisíciletí. Práce se zaměřuje na hodnocení stavu rozptýlené zeleně od 50. let po současnost. V tomto období vlivem započaté kolektivizace došlo ke scelování pozemků do velkých půdních bloků, rozorávání mezí a rušení krajinných prvků, které narušilo ekologickou rovnováhu v krajině. Stále více byly upřednostňovány produkční funkce zemědělství. Tento intenzivní způsob hospodaření se však výrazně změnil po roce 1989 s přechodem na tržní hospodářství, kdy intenzita zemědělské výroby poklesla a řada méně produktivních ploch byla opuštěna. Zároveň byla přijata moderní legislativa chránící významné krajinné prvky a rozptýlenou zeleň. Na počátku nového tisíciletí vstoupila Česká republika do Evropské unie, což přineslo změnu nástrojů politiky ochrany životního prostředí a také politiky zemědělské.

Práce se snaží najít odezvu stavu rozptýlené zeleně na tyto významné vnější faktory podrobnou analýzou všech prvků rozptýlené zeleně na jednom studijním území. Konkrétně srovnávám počet bodové, počet a délku liniové a počet, rozlohu a obvod plošné rozptýlené zeleně mezi roky 1953, 1989, 1998 a 2009. Využila jsem pro to letecké snímky, které jsem následně zpracovala v programu Kristýna-GIS a porovnala stavy rozptýlené zeleně v jednotlivých obdobích. Předpokládám, že by se v těchto letech měly projevit jednotlivé výše popsané krajiny ovlivňující procesy.

Z výsledků vyplývá, že v 50. letech měla rozptýlená zeleň úplně jiný charakter než dnes. Na sledovaném území se nacházel nejvyšší počet bodů a současně nejvyšší počet linií, které byly zároveň v průměru krátké, ale nejméně ploch, které byly navíc v průměru nejmenší. Směrem do současnosti je patrné, jak zřejmě vlivem intenzifikace zemědělského hospodaření RZ ubývá, ale zejména po roce 1989 se opět rozrůstá, ale už se nevrací do podmínek minulého století. Sice zřejmě díky legislativní ochraně se zastavil úbytek jednotlivých objektů RZ, ale zejména se zvětšuje rozloha jednotlivých ploch; asi proto, že po nastolení tržního hospodářství dochází k opouštění méně produktivních území a startu sekundární sukcese. Současné zarůstání krajiny tak nemá šanci nám onu dávnou minulost z krajinně ekologického a tedy i biologického hlediska vrátit.